

FILIORUMs ressursbank

Fra forskning til praksis

FILIORUM Senter for
barnehageforskning
Universitetet i Stavanger

U Universitetet
i Stavanger

Barns opplevelse av tilhørighet

Tilhørighet er et grunnleggende behov. Barn har rett til å oppleve tilhørighet til venner og de ansatte i barnehagen, uavhengig av deres bakgrunn, erfaringer og kompetanse. Å arbeide med tilhørighet i barnehagen skjer ikke av seg selv. Det krever både struktur og langsiktighet.

Publisert 01.07.2023
www.uis.no/filiorum

Illustrert av Joanne Teresa Taylor (NettOp, UiS)

Hvorfor er dette viktig?

Rammeplanen påpeker at «å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen» (KD, 2017, s. 7). Samfunnet blir stadig mer mangfoldig. Dette utfordrer barnehagens fellesskap og de verdier og praksiser som råder. Mange av disse verdiene har «alltid» vært der og er verdier som lett tas for gitt.

I denne ressursen presenteres begrepet *tilhørighet*. Dette blir etterfulgt av refleksjonsspørsmål om hva som påvirker barns muligheter til å oppleve og få delta i ulike fellesskap i barnehagen, og hvilke handlinger som fremmer tilhørighet. Ressursen bygger på forskningsresultater fra det norske delprosjektet i studien «Politics of Belonging» der barns opplevelser av fellesskap og tilhørighet i barnehagen har blitt utforsket.

Barnehagebasert kompetanseutvikling

Mål: Ved å bruke ressursen vil barnehagepersonalet få en introduksjon til temaet inkludering og barns opplevelse av tilhørighet.

For hvem: Barnehagepersonalet, f.eks. på et personalmøte.

Anbefalt tidsbruk: Ca. 30 minutter (pkt. 1 og 2).

Tips til gjennomføring:

1. Se fagfilmen.
2. Diskuter refleksjonsspørsmålene.
3. For å gå dypere inn i tematikken, anbefaler vi å ta i bruk refleksjonsverktøyet "Tilhørighet i barnehagen" (se Aktivitet).

QR-kode til
fagfilmen

Sentrale elementer som trekkes fram i filmen

- Tilhørighet handler om individets relasjon til andre og til fellesskapet
- Tilhørighet er et grunnleggende, menneskelig behov
- Barnehagens mangfold må møtes på en profesjonell måte
- Institusjoner kan både motvirke og befeste eksklusjon og inklusjon.

Spørsmål til refleksjon

- I hvilke situasjoner i barnehagen er det lett å legge til rette for barns fellesskap og tilhørighet?
- Hva er det som gjør disse situasjonene gode?
- I hvilke situasjoner i barnehagen er det utfordrende å legge til rette for barns fellesskap og tilhørighet?
- Hvorfor? Hva kan dere gjøre med det?

Aktivitet

Ta i bruk refleksjonsverktøyet "Tilhørighet i barnehagen": <https://courses.nettopuis.live/autoreg1/>

I dette kurset utforskes tilhørighet i barnehagen - i hverdagens ulike samspill og i rammeplanen. Målet er å inspirere og støtte barnehagens arbeid med inklusjon og barns opplevelse av tilhørighet i ulike fellesskap. Innholdet egner seg godt for å arbeide med i fellesskap, i personalgrupper. Men det kan også arbeides med alene, eksempelvis som forarbeid til felles diskusjoner.

Barnehageforskning fra FILIORUM

Denne ressursen fra FILIORUM bygger på forskningsresultater publisert i artikler i Nordisk barnehageforsknings temanummer av Eva Johansson og Kristin Fugelsnes med flere (2022).

Mål: Å få mer kunnskap om hvordan man kan fremme barns inkludering og styrke deres tilhørighet i barnehage, og forhåpentligvis også forebygge ekskludering.

Problemstillinger:

- Hvordan skapes tilhørighet og hva påvirker barns muligheter til å oppleve og få delta i ulike fellesskap?
- Hvordan rammes begrepet tilhørighet inn i Rammeplanen?
- Hvordan ser tilhørighet ut i barnehagens ulike fellesskap, for personalet, barna og foreldrene?

Faglig ansvarlige

Kristin Fugelsnes, Institutt for barnehagelærerutdanning, UiS, e-post: kristin.fugelsnes@uis.no

Anita Berge, Institutt for barnehagelærerutdanning, UiS, e-post: anita.berge@uis.no

QR-kode til
temanummeret

FILIORUM Senter for
barnehageforskning

Universitetet i Stavanger